

Markedsudvalg

Bil. 1 8 3

UDENRIGSMINISTERIET

Til medlemmerne af
folketingets markedsudvalg og
disses stedfortrædere.

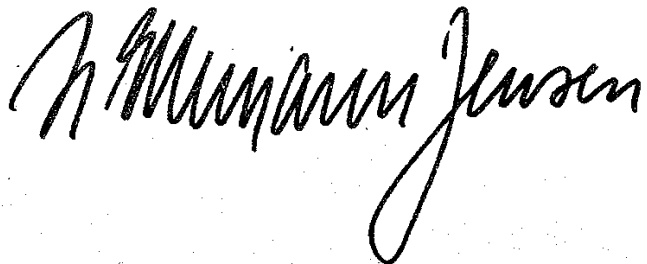
ASIATISK PLADS 2
1448 KØBENHAVN K
TELEFON: (01) 92 00 00
GIROKONTO 3 00 18 06
TELEX: 31292 ETR DK
TELEGRAMADRESSE: ETRANGERES

1 bilag Afdeling/kontor M.1. J. nr. 400.C.2-0. Dato 5. maj 1983

Afdelings- og kontorbetegnelse bedes ved besvarelse anført på kuverten.

./.

Til medlemmernes underretning fremsendes vedlagt
redegørelse til Grønlands Landsting om forhandlingerne
om Grønlands udtræden af EF.

1947-1948

Redegørelse til Grønlands Landsting om forhand-
lingerne om Grønlands udtræden af EF.

I. Forslaget om Grønlands udtræden af EF og overgang
til OLT-status

På grundlag af Landsstyrets anmodning til regeringen af 1. april 1982 forelagde den danske regering den 25. maj 1982 i EF's Råd et forslag til traktat om ændring af fællesskabstraktaterne med henblik på Grønlands udtræden af EF og med henblik på samtidig at gøre EF's associeringsordning for oversøiske lande og territorier (OLT-ordningen) anvendelig for Grønland.

Rådet besluttede i overensstemmelse med fællesskabstraktaterne at sende forslaget til udtalelse i EF-Kommissionen og i Europa-Parlamentet.

II. Kommissionens udtalelse

Da forhandlingerne i EF's Ministerråd først kunne påbegyndes, efter at Kommissionens udtalelse forelå, søgte regeringen ved adskillige mundtlige og skriftlige henvendelser til Kommissionen i løbet af 1982 at fremskynde færdiggørelsen af Kommissionens udtalelse.

Kommissionen afgav den 24. februar 1983 en velvillig indstilling over for en ændring af Grønlands status over for Fællesskabet og etablering af en ny ordning, hvis indhold især består i:

- optagelse af Grønland blandt de områder, der er omfattet af OLT-ordningen
- vedtagelse af specifikke gennemførelsesforanstaltninger for så vidt angår fiskeriet.

Denne specifikke ordning bør ifølge Kommissionens udtalelse indeholde bindende foranstaltninger for Grønland og for Fællesskabet, som for Grønlands vedkommende skal sikre en optimal udvikling af det grønlandske fiskeri og af de deraf afhængige forarbejdnings- og afsætningsled, og for Fællesskabets vedkommende bevarelse af dets fiskeriinteresser i de grønlandske farvande.

I så henseende skulle ordningen give mulighed for en fuldstændig liberalisering af importen til Fællesskabet af fiskerivarer - herunder forarbejdede produkter - med oprindelse i eller hidrørende fra

Grønland. Fri adgang for og udveksling af disse produkter skulle betinges af, at mekanismerne i den fælles markedsordning respekteres, herunder navnlig beskyttelsesklausulerne.

En sådan ordning skulle også omfatte tildeling af kvoter til Fællesskabet i grønlandske farvande, der samtidig med at der tages hensyn til de ovennævnte grønlandske særinteresser, giver medlemsstaternes fiskeriflåder mulighed for fortsat at foretage deres traditionelle fiskeri. Der bør indgås en aftale mellem Fællesskabet og de for Grønland ansvarlige myndigheder om sådanne kvoter, før den protokol, der skal vedtages, træder i kraft.

III. Parlamentets udtalelse

Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke, men forventes at blive vedtaget i løbet af maj/juni 1983.

Parlamentets retsudvalg, som har haft hovedansvaret for forberedelsen af Parlamentets udtalelse, har forelagt et forslag til beslutning for Parlamentet, hvis hovedindhold - efter de for udenrigsministeriet tilgængelige oplysninger - er, at Parlamentet beklager, men respekterer, resultatet af folkeafstemningen i Grønland. Retsudvalget foreslår, at Parlamentet går ind for, at anmodningen om Grønlands udtræden og tildeling af OLT-status imødekommes, men anser det under henvisning til Kommissionens udtalelse og på linie med denne for nødvendigt, at Grønlands associering som oversøisk territorium suppleres med en aftale om gensidige rettigheder og forpligtelser.

IV. Behandlingen i Rådet

EF's Råd havde en første orienterende drøftelse af det danske forslag den 21.-22. februar 1983. Rådet besluttede på dette møde, at de faste repræsentanternes komite (Coreper), der forbereder Rådets beslutninger, burde udarbejde en rapport til Rådet med henblik på at forelægge Rådet få præcise spørgsmål om sagen.

Siden denne indledende drøftelse i Rådet har forslaget været behandlet i Coreper og i en særlig arbejdsgruppe nedsat under Coreper.

Sigtet med disse drøftelser har været at søge at belyse de hovedspørgsmål, som de forskellige medlemslande anser for centrale i sagen med henblik på, at Rådet kan afklare disse hovedspørgsmål og dermed åbne vejen for konkrete forhandlinger.

V. Den aktuelle forhandlingssituation

Arbejdet i Coreper og den særlige arbejdsgruppe skrider fremad med normal fart, og det kan forventes, at Rådet i maj og juni kan drøfte sagen på grundlag af en rapport fra Coreper og arbejdsgruppen.

De øvrige landes mere præcise stillingtagen vil tidligst fremkomme under Rådets drøftelser i maj/juni.

Mere generelt synes der dog hos mange medlemslande at være en forståelse for, at Fællesskabet - omend med beklagelse - må respektere resultatet af den grønlandske folkeafstemning.

Der har været givet udtryk for en vis positiv holdning til OLT-status til Grønland. Behovet for en samtidig løsning af fiskeriproblematikken er dog blevet understreget. Ikke uventet tillægger medlemslandene en afklaring af fiskeriproblematikken højeste prioritet.

Visse EF-lande forbeholder deres stillingtagen til spørgsmålet om OLT-status til Grønland, indtil EF kender sine fremtidige fiskerimuligheder i grønlandske farvande. Udgangspunktet for disse synspunkter er, at de fremtidige relationer med Grønland må sikre en varig fastholdelse af fiskerirettigheder og dermed af balancen i EF's fælles fiskeripolitik. Også spørgsmålet om virkningerne af Grønlands udtræden for EF's fiskeriaftaler med Norge og Færøerne har været nævnt i denne forbindelse.

Det er heroverfor fra dansk side efter aftale med hjemmestyret tilkendegivet, at Grønland er rede til at indgå en fiskeriaftale med EF. Aftalen må ikke hindre, at Grønland kan fastsætte kvoter til det grønlandske fiskeri i overensstemmelse med den til enhver tid værende grønlandske kapacitet. Det er understreget, at en sådan fiskeriaftale må baseres på helt normale principper for fiskeriaftaler. Dette indebærer, at Fællesskabet vil kunne få visse fiskerirettigheder i Grønland i det omfang, der er plads hertil indenfor TAC'er fastlagt af de for Grønland ansvarlige myndigheder på videnskabeligt grundlag, når de grønlandske kvoter er fratrukket.

Da Grønland ikke fisker i EF-farvande, er det understreget, at EF's modydelse må bestå i betaling for fiskerilicenserne.

Der er i bilaget redegjort nærmere for hovedsynspunkterne i sagen.

Ved siden af den formelle behandling af forslaget om

Grønlands udtræden af EF, har statsministeren, udenrigsministeren og Grønlandsministeren ved enhver given lejlighed haft uformelle kontakter med kolleger i de øvrige medlemslandes regeringer og med Kommissionen om Grønlands udtræden af EF.

Grønlandssagen har således været et fast punkt på dagsordenen under de møder med ministerkolleger og med Kommissionens præsident, som statsministeren og udenrigsministeren har haft i det sidste halve år.

De danske ambassadører i EF-hovedstæderne har endvidere gentagne gange haft samtaler på højt niveau med opholdslandets myndigheder med henblik på at redegøre for forholdene på Grønland og for den af regeringen anvendte argumentation i sagen.

Endelig har embedsmænd fra København haft møder med repræsentanter for de berørte ministerier i en række andre EF-lande med henblik på en klargøring af den danske argumentation i sagen.

Det er ikke muligt forud for Rådets drøftelser i maj/juni at forudse de andre medlemslandes præcise stillingtagen.

Det synes dog klart, at der - uanset regeringens meget betydelige bestræbelser i sagen indtil nu - på enkelte punkter er en væsentlig afstand mellem de udgangspunkter for forhandlingerne, som en række andre lande har, og de grønlandske ønsker.

Der kan derfor være grund til at gøre opmærksom på, at forhandlingerne kan vise sig at blive vanskelige.

Det er imidlertid lykkedes at skabe forståelse for, at forhandlingerne bør søges afsluttet hurtigst muligt. Sagen har af denne grund været et fast punkt på Rådets dagsorden siden februar 1983. Regeringen har med hensyn til tidsplanen fastholdt, at en afklaring måtte ske i maj/juni, således at de herefter følgende konkrete forhandlinger vil kunne resultere i, at OLT-ordningen og fiskeriaftalen kan træde i kraft pr. 1. januar 1985.

Den 4. maj 1983

M.S. j.nr. 400.A.8-1-0.
Den 4. maj 1983.

Foreløbige hovedsynspunkter i forhandlingerne om
Grønlands udtræden af EF og opnåelse af OLT-status.

I. OLT-ordning

1. Generelt

En egentlig argumentation imod at give Grønland OLT-status har ikke været ført fra de øvrige medlemslandes side, men der har været rejst tvivl om Grønland med sit relativt høje BNP passede ind i OLT-ordningen. Det har været påpeget, at man burde undersøge, om det ikke var muligt at finde en form for tilknytning for Grønland, der lå indenfor rammerne af medlemskab. Visse lande ønsker ikke at tage stilling til, om Grønland kan optages i OLT-ordningen, før der er klarhed over løsningen af fiskeriproblemerne.

Fra dansk side har man henvist til, at det er regeringens forslag om OLT-status, der er til forhandling. Det er endvidere fremført:

- at Grønland opfylder traktatens betingelser for OLT-status som et ikke-europæisk, tidligere koloniområde
- at Grønland er et udviklingsområde. Grønlands BNP er ganske vist relativt højt, men for en væsentlig dels vedkommende består det af danske tilskud og andre OLT'ers BNP er tilsvarende højt.

2. Handel

OLT-ordningen indebærer i princippet gensidig fri handel mellem EF og OLT-områderne. Dette skaber ikke særlige problemer. En række EF-lande ønsker Grønlands indpasning i den eksisterende toldfrihed for eksport af fiskeprodukter fra OLT-områder til EF's marked gjort betinget af en tilfredsstillende fiskeriordning for EF. Disse lande hævder, at Grønlands optagelse i OLT-ordningen vil ændre forudsætningen for den nugældende toldfrihed i ordningen for fiskeimport fra OLT.

Fra dansk side har man fremført, at det danske forslag sigter på Grønlands indpasning i det eksisterende regelsæt for OLT'er, der indebærer toldfrihed for eksport af fisk til EF.

Man har ligeledes fremført, at en ophævelse af toldfriheden

- ville fjerne den balance i OLT-ordningens handelsregime, som nu findes
- ville stride mod den traktatfæstede målsætning for OLT-ordningen, som er at bidrage til OLT'ernes økonomiske udvikling
- ville indebære, at Grønland blev behandlet ringere end andre OLT'er.

3. Økonomisk bistand fra Den europæiske Udviklingsfond.

OLT-ordningen indebærer forskellige former for økonomisk bistand fra EF's udviklingsfond.

Fra dansk side er understreget, at man ikke ønsker, at støtten til de nuværende OLT-områder forringes ved Grønlands optagelse i OLT-ordningen, men at man går ud fra, at Grønland vil skulle modtage støtte på lige fod med de øvrige OLT-områder. Der vil under alle omstændigheder være tale om beløb af beskeden størrelse sammenlignet med EF's nuværende tilskud til Grønland.

Visse medlemslande er tvivlende overfor, om Grønland bør modtage sådan støtte.

4. Etablering

OLT-ordningen indebærer, at Grønland ikke må diskriminere mellem danskere og andre EF-borgere med hensyn til etablering i Grønland. Spørgsmålet har ikke hidtil givet anledning til særlig drøftelse.

II. Fiskerispørgsmålet

1. EF's fremtidige fiskeri i Grønland

Det er et udbredt synspunkt hos de øvrige medlemslande, at EF's fremtidige fiskerimuligheder i grønlandske farvande må fastlægges i et formelt arrangement af lang varighed samtidig med afgørelsen af Grønlands fremtidige tilknytning af EF.

Udgangspunktet for en række medlemslande er, at et fremtidigt arrangement med Grønland må sikre en opretholdelse af EF's bestående fiskerimønster for at undgå, at balancen i kvotefordelingen mellem EF's medlemslande under den fælles fiskeripolitik forrykkes. Der ønskes således sikkerhed for en fortsættelse af EF's traditionelle fiskeri i grønlandske farvande, ligesom der ønskes en ordning, der tillader, at Norge og Færøerne kan fortsætte fiskeriet ved Grønland på en sådan måde, at EF kan bevare sine fiskerif aftaler med disse på det nuværende niveau.

Man bestrider ikke, at Grønland bør have førsteret til fiskeressourcerne i de grønlandske farvande, men finder, at den fælles fiskeripolitik tilgodeser denne.

Fra dansk side er det heroverfor fremført, at der principielt ingen sammenhæng er mellem EF's fremtidige fiskeri i grønlandske farvande og spørgsmålet om Grønlands optagelse i den såkaldte OLT-associeringsordning. Man har fremført, at Fællesskabets fiskerirettigheder bortfalder ved Grønlands udtræden, men at Grønland er rede til at indgå en fiskeriaftale, der giver EF en vis fortrinsstilling fremfor andre tredielande med hensyn til de bestande, Grønland ikke selv kan opfiske fuldt ud, jfr. redegørelsens punkt V. Man har accepteret, at forhandlinger om fiskerispørgsmålet føres parallelt med forhandlingerne om OLT, således at en fiskeriaftale og den ønskede optagelse i OLT-ordningen vil kunne træde i kraft samtidig.

2. Betaling for fiskerirettigheder

En række EF-lande finder, at den toldfrihed, der vil blive ydet Grønlands fiskeeksport under en eventuel OLT-ordning, udgør EF's betaling for fiskerirettigheder i grønlandske farvande.

Fra dansk side er det fremført, at dette ville stille Grønland ringere end alle andre OLT-områder og også ringere end Færøerne, Island og Norge. Da Grønland ikke fisker i EF's farvande, må EF's betaling for fiskerirettigheder i grønlandske farvande bestå i en økonomisk godtgørelse, der står i forhold til værdien af de kvoter, EF får tildelt.

3. EF's fiskeriaftaler med tredielande

EF's fiskeriaftaler med Norge og Færøerne er de eneste aftaler, som tildeler kvoter i grønlandske farvande til tredielande. Fra dansk side er det tilkendegivet, at man er rede til at undersøge de problemer, som Grønlands udtræden rejser for EF's fiskeriaftaler med Norge og Færøerne, nærmere.

III. Den generelle balance

En række medlemslande har fremhævet, at den ordning, Grønland opnår, ikke må præmiere Grønland for at forlade EF.

Fra dansk side har man accepteret dette synspunkt, men fremhævet, at Grønland heller ikke bør behandles ringere end andre OLT-områder og andre Nordatlantiske områder, og

- at OLT-ordningen ikke præmierer Grønland

- at en fiskeriaftale derfor må hvile i sig selv og indeholde gensidige fordele for parterne.